

Vlaams Ministerie van Onderwijs en Vorming

ONDERWIJSINSPECTIE

Hendrik Consciencegebouw
Koning Albert II-laan 15, 1210 BRUSSEL

dlsec@onderwijsinspectie.be - www.onderwijsinspectie.be

VERSLAG DOORLICHTING

VBS LUCERNA TE HOBOKEN

Hoofdstructuur basisonderwijs

Instellingsnummer 128256

Instelling VBS Lucerna
Hendriklei 209 - 2660 HOBOKEN

Beleidsverantwoordelijke Koycu NIYAZI

Telefoonnummer 03 808 01 57

E-mail niyazi.koycu@lucerna.be

Website www.lucernacollege.be

Bestuur VZW Inrichtende Macht Lucerna
Industrielaan 31 - 1070 ANDERLECHT

Scholengemeenschap SG Lucerna
Industrielaan 31 - 1070 ANDERLECHT

Centrum voor leerlingenbegeleiding Vrij CLB De Wissel Antwerpen
Hallershofstraat 7 - 2100 DEURNE

Start- en einddatum doorlichting 16/03/2026 - 19/03/2026

Inspectieteam Griet GOOSSENS
Erwin DE MOOR

Inhoud

1	Toelichting	3
1.1	Wat onderzoekt de onderwijsinspectie tijdens een doorlichting?	3
1.2	Hoe voert de onderwijsinspectie haar onderzoeken uit?	3
1.3	Hoe beoordeelt de onderwijsinspectie?	3
1.4	Welke adviezen formuleert de onderwijsinspectie?	4
1.5	Hoe gaat het verder na de doorlichting?	4
2	Administratieve situering	5
3	In welke mate ontwikkelt de school haar eigen kwaliteit?	6
4	In welke mate verstrekt de school kwaliteitsvol onderwijs?	10
4.1	Het personeelsbeleid	10
4.2	De onderwijsleerpraktijk in de kleuterafdeling	11
4.3	Nederlands in de lagere afdeling	15
4.4	De begeleidingsprincipes	17
5	Respecteert de school de regelgeving?	18
6	Samenvatting	19
6.1	In welke mate ontwikkelt de school haar eigen kwaliteit?	19
6.2	In welke mate verstrekt de school kwaliteitsvol onderwijs?	19
6.2.1	Het personeelsbeleid	19
6.2.2	De begeleidingsprincipes	19
6.2.3	De onderwijsleerpraktijk	20
7	Advies betreffende de erkenning en aanbevelingen	21
8	Uitspraken betreffende de leerlingenbegeleiding en het gelijke onderwijskansenbeleid	22

1 Toelichting

1.1 Wat onderzoekt de onderwijsinspectie tijdens een doorlichting?

De centrale onderzoeksvragen zijn:

1. In welke mate ontwikkelt de school haar eigen kwaliteit, met bijzondere aandacht voor de aansturing en kwaliteitsbewaking van de onderwijsleerpraktijk, de leerlingenbegeleiding en het personeelsbeleid?
2. In welke mate verstrekt de school kwaliteitsvol onderwijs dat tegemoetkomt aan de kwaliteitsverwachtingen uit het referentiekader en respecteert ze de regelgeving?

1.2 Hoe voert de onderwijsinspectie haar onderzoeken uit?

De onderwijsinspectie gaat na of de school tegemoetkomt aan de kwaliteitsverwachtingen uit het OK. Om de onderzoeksgegevens te verzamelen, gebruikt ze verschillende onderzoeksmethoden en raadpleegt ze uiteenlopende bronnen (kwantitatieve en kwalitatieve data, documenten, observaties, gesprekken en gevalstudies). De onderwijsinspectie betreft ook relevante stakeholders bij de onderzoeken.

1.3 Hoe beoordeelt de onderwijsinspectie?

De onderwijsinspectie situeert de kwaliteitsontwikkeling en de kwaliteit van de school aan de hand van ontwikkelingsschalen. Zo wil ze de school stimuleren om de kwaliteit te (blijven) ontwikkelen. De ontwikkelingsschalen zijn gebaseerd op het OK en bestaan telkens uit vier niveaus.

Beneden de verwachting

Er zijn meerdere essentiële punten ter verbetering.

Benadert de verwachting

Er zijn, naast sterke punten, ook nog meerdere punten ter verbetering. Daardoor komt het geheel nog niet tegemoet aan de verwachting.

Volgens de verwachting

Er zijn veel sterke punten en hoogstens kleine punten ter verbetering. Het geheel komt tegemoet aan de verwachting.

Overstijgt de verwachting

Er zijn veel sterke punten, met inbegrip van significante voorbeelden van goede praktijk.

Het ontwikkelingsniveau **volgens de verwachting** bevat de kwaliteitsverwachtingen uit het OK. Dit niveau betekent dus voluit *volgens de verwachting uit het referentiekader voor onderwijskwaliteit*.

Het ontwikkelingsniveau **overstijgt de verwachting** bevat dezelfde kwaliteitsverwachtingen als **volgens de verwachting**, maar voor dat niveau verwacht de onderwijsinspectie ook een voorbeeld van goede praktijk.

De criteria voor een voorbeeld van goede praktijk zijn:

- De praktijk overstijgt het gangbare.
- De praktijk heeft bij kleuters / leerlingen een positieve impact op de resultaten en effecten.
- De praktijk is ingebed in de werking van de school of de werking van een deelteam.

- De praktijk is onderbouwd vanuit evaluaties of specifieke noden van de school of is gebaseerd op vernieuwde inzichten op het vlak van onderwijskwaliteit.
- De praktijk kan andere scholen inspireren.

1.4 Welke adviezen formuleert de onderwijsinspectie?

De onderwijsinspectie formuleert een advies aan de Vlaamse Regering over de verdere erkenning van de school.

Er zijn twee adviezen mogelijk.

- Als de school in voldoende mate tegemoetkomt aan de erkenningsvoorwaarden, formuleert de onderwijsinspectie **een gunstig advies**. Dit advies heeft twee varianten:
 - een gunstig advies zonder meer
 - een gunstig advies met de verplichting om te werken aan de tekorten.
- Als de school niet in voldoende mate tegemoetkomt aan de erkenningsvoorwaarden, formuleert de onderwijsinspectie **een ongunstig advies**. Dit advies heeft twee varianten:
 - Een ongunstig advies met mogelijkheid om te verzoeken dat de procedure tot intrekking van de erkenning niet opgestart wordt op voorwaarde dat het bestuur van de school zich bij het werken aan de tekorten extern laat begeleiden. Indien het bestuur van de school gebruikmaakt van het recht om te verzoeken dat de procedure tot intrekking van de erkenning niet opgestart wordt en zich extern laat begeleiden, volgt er een nieuwe doorlichting. Die nieuwe doorlichting vindt plaats binnen een termijn die de onderwijsinspectie bepaalt op basis van de ernst en de aard van de tekorten en die minimum 90 dagen bedraagt.
 - Een ongunstig advies zonder mogelijkheid om te verzoeken de procedure tot intrekking van de erkenning niet op te starten. Het bestuur van de school kan een beroep indienen tegen die onmogelijkheid binnen een termijn van dertig kalenderdagen na de mededeling van dit advies. Binnen de 60 kalenderdagen na het indienen van het beroep, onderzoekt een nieuw en paritair samengesteld doorlichtingsteam de argumenten die het bestuur van de school aangeeft om te rechtvaardigen dat er wel een mogelijkheid moet zijn om te verzoeken de procedure tot intrekking van de erkenning niet op te starten.

1.5 Hoe gaat het verder na de doorlichting?

De school ontvangt het doorlichtingsverslag enkele dagen na het einde van de doorlichting. Feitelijke onjuistheden kunnen op dat moment nog worden rechtgezet. Het advies en de inschalingen worden echter niet meer gewijzigd.

Uiterlijk binnen dertig kalenderdagen na de ontvangst van het doorlichtingsverslag kan het beleid of het bestuur van de school een bijkomende verduidelijking van het doorlichtingsverslag aanvragen bij de inspecteur-generaal. Die aanvraag gebeurt zoals aangegeven op de website van de onderwijsinspectie. De onderwijsinspectie plant de bespreking zo spoedig mogelijk en het beleid of het bestuur van de school bepaalt zijn vertegenwoordiging.

Voor meer informatie: raadpleeg www.onderwijsinspectie.be en www.doorlichtingsverslagen.be.

2 Administratieve situering

De school organiseert onderwijs in volgende vestigingsplaats(en):

- Hendriklei 209 - 2660 HOBOKEN.

3 In welke mate ontwikkelt de school haar eigen kwaliteit?

Visie en strategisch beleid VOLGENS DE VERWACHTING

De school weet duidelijk wat zij met haar onderwijs wil bereiken, hoe zij de schoolwerking wil vormgeven en hoe zij de ontwikkeling van de leerlingen wil stimuleren. Ze baseert haar visie op de vier pijlers welbevinden, samenwerken, leerlinggericht onderwijs en burgerschap. Die visie is afgestemd op de input en de context van de school en op de regelgeving en sluit aan bij de specificiteit van de doelgroep, waarbij taalverwerving en gelijke onderwijskansen richtinggevend zijn voor de brede ondersteuning in zowel de kleuter- als de lagere afdeling. De school ontwikkelt en voert een strategisch beleid dat gericht is op het realiseren van haar visie. Zij gebruikt daarbij kwalitatieve en kwantitatieve informatie om strategische prioriteiten te bepalen en te onderbouwen. De school stimuleert de gezamenlijke verantwoordelijkheid om de visie te realiseren. Het team voelt zich betrokken en handelt vanuit gedeelde doelen en afspraken. De visie komt zichtbaar tot uiting in de schoolwerking, onder meer in het leesbeleid, de taalrijke aanpak in kleuter- en lagere afdeling en de laagdrempelige ouderbetrokkenheid. De school stuurt haar visie en strategisch beleid waar nodig bij op basis van veranderingen in de context en op basis van een systematische evaluatie van haar werking.

**Onderwijskundig beleid
VOLGENS DE VERWACHTING**

De school geeft het onderwijskundig beleid vorm aan de hand van doelgerichte maatregelen en afspraken op schoolniveau, deelteamniveau, individueel niveau en schooloverschrijdend niveau. Die maatregelen en afspraken beantwoorden aan de kwaliteitsverwachtingen van het referentiekader voor onderwijskwaliteit en zijn gericht op een volledige planning en organisatie van de onderwijsleerpraktijk, met aandacht voor de verticale en horizontale samenhang van de doelen. De school gebruikt hiervoor duidelijke kaders zoals de coachingsmap, de teamafstemming en de vaste overlegstructuren waaronder personeelsvergaderingen, zorgoverleggen, klassenraden en het mentorschap om de maatregelen en afspraken te realiseren en systematisch op te volgen. De maatregelen en afspraken concretiseren de schoolvisie op kwaliteitsvol onderwijs. De doorlopende taalleerlijn, de focus op woordenschatontwikkeling en het leesbeleid maken de visie zichtbaar in de praktijk. De afspraken zijn samenhangend en spelen in op de behoeften en verwachtingen van de leraren, de leerlingen en de ouders. De kleuter- en lagere afdeling stemmen veelal hun aanpak op elkaar af, al kan de verticale samenhang tussen beide afdelingen nog versterkt worden. De school ondersteunt de teamleden. Zij zet planmatig de beschikbare personele middelen in om de maatregelen en afspraken te realiseren. De school gebruikt de middelen voor het versterken van gelijke onderwijskansen doelgericht en integreert de zorg- en klaswerking binnen gelijke onderwijskansen via gedeelde doelen. De school verdeelt de taken en verantwoordelijkheden billijk en evenwichtig onder de teamleden en maakt deze transparant via de coachingsmap en de overlegmomenten. Zij stimuleert professionalisering op basis van de noden op schoolniveau, deelteamniveau en individueel niveau. De school kan de opvolging van de effecten van professionalisering nog versterken om zicht te krijgen op de impact op de onderwijsleerpraktijk.

**Cyclische evaluatie van de
kwaliteit
VOLGENS DE VERWACHTING**

De school evalueert relevante aspecten van de schoolwerking en de onderwijskwaliteit systematisch en cyclisch om tegemoet te komen aan de kwaliteitsverwachtingen uit het referentiekader voor onderwijskwaliteit. De evaluaties zijn doelgericht en gebaseerd op gegevens zoals LVS, KOALA, AVI, IDP, CITO, methodegebonden toetsen, datawijzeranalyses en bevragingen van leerlingen, ouders en leraren. De school evalueert daarbij of de gekozen afspraken en maatregelen bijdragen tot het realiseren van haar visie, onder meer op het vlak van taalontwikkeling, differentiatie, leesvaardigheid en welbevinden. Zij volgt eveneens op of zij met de gekozen streefdoelen, indicatoren en tijdspad het gelijke onderwijskansenbeleid realiseert. De evaluaties vinden geregeld plaats en zijn gepland en georganiseerd volgens een herkenbare systematiek. De school gebruikt daarvoor vaste overlegstructuren zoals rapportmomenten, kind- en oudercontacten, klassenraden en personeelsvergaderingen, waarin afspraken worden opgevolgd en analyseresultaten gedeeld. De PDCA cyclus en de fasewerking binnen het zorgcontinuüm vormen een terugkerend kader voor deze evaluaties. Opeenvolgende evaluaties bouwen verder op elkaar en zijn gericht op een continue groei of het borgen van kwaliteit. De school evalueert verbeteracties die genomen zijn naar aanleiding van eerdere evaluaties en stuurt bij waar nodig, zoals bij spelling, begrijpend lezen, (kritisch) luisteren, woordenschatontwikkeling en leesstrategieën. Deze cyclische evaluatie is doelgericht en leidt tot verfijningen in de maatregelen en tot het borgen van succesvolle praktijken. De school kan de systematiek van klasbezoeken en de opvolging van de impact van professionalisering nog versterken om om de kwaliteit van de onderwijspraktijk te evalueren.

**Betrouwbare evaluatie van
de kwaliteit
BENADERT DE
VERWACHTING**

De school evalueert haar kwaliteit beperkt betrouwbaar. Ze heeft bij haar evaluaties nadrukkelijk aandacht voor de resultaten en effecten bij de leerlingen. Zij volgt de minimale output, de leerwinst, de studievoortgang, het welbevinden en de betrokkenheid op als onderdeel van haar interne kwaliteitszorg. De school benut daarnaast de resultaten op de Vlaamse toetsen en vergelijkt die met andere relevante gegevens om zicht te krijgen op de effecten van haar onderwijs. De school laat kansen liggen om het zicht op de effectieve uitvoering van de gekozen didactische maatregelen in alle klassen te verhogen en systematisch na te gaan in welke mate die maatregelen daadwerkelijk leiden tot de gewenste resultaten. In de onderwijsleerpraktijk vormen vooral de observatie en evaluatiepraktijken in de kleuterafdeling, de AVI-resultaten in de eerste graad en de inzet van lestijden voor verhoogde zorg en remediëring verbeterpunten. De school analyseert en interpreteert de verzamelde data met het oog op betrouwbare conclusies. Zij maakt gebruik van kwalitatieve en kwantitatieve informatie en houdt rekening met de context en inputkenmerken van de leerlingenpopulatie. De school baseert haar evaluaties op verschillende bronnen, waaronder toetsen, observaties, bevestigingen en gesprekken. De betrokkenheid van relevante partners, zoals het schoolteam, leerlingen, ouders en externe partners zoals het CLB en het leersteuncentrum, ondersteunt deze analyses. De school benut inzichten uit de wetenschappelijke literatuur als onderbouwing van de evaluaties eerder in mindere mate.

**Borgen en bijsturen
VOLGENS DE VERWACHTING**

De school heeft een duidelijk zicht op haar sterke punten, met bijzondere aandacht voor de leereffecten en het leerlingenwelbevinden. Zij bewaart structureel wat goed is door afspraken en maatregelen vast te leggen in de coachingsmap en deze op geregelde basis te herhalen en te verfijnen tijdens personeelsvergaderingen en overlegmomenten. De school verspreidt sterke punten intern door expertise van teamleden actief in te zetten en te delen. De interne communicatie over sterke punten en over de kwaliteitsontwikkeling is helder en terugkerend, waardoor het team goed weet welke praktijken worden behouden en waarom. De school blijft hierbij alert voor de impact van personeelsswissels. De school heeft grotendeels zicht op haar werkpunten, met bijzondere aandacht voor de leereffecten en het leerlingenwelbevinden. Zij stelt haar werking systematisch bij naar aanleiding van vastgestelde werkpunten en bouwt voort op eerdere analyses. Zo past de school maatregelen aan voor onder meer spelling, begrijpend lezen, luisteren, woordenschatontwikkeling, leesstrategieën en ouderbetrokkenheid. Deze gerichte bijstellingen leiden tot een continue verfijning van de onderwijspraktijk en versterken de focus op gelijke onderwijskansen. De school kan de systematische opvolging van de effecten van professionalisering nog verder versterken om zicht te krijgen op de impact van de genomen bijstellingen.

4 In welke mate verstrekt de school kwaliteitsvol onderwijs?

4.1 Het personeelsbeleid

Professionalisering VOLGENS DE VERWACHTING De school zet in op het voortdurend leren van het schoolteam. Zij koppelt haar professionaliseringsbeleid en plan aan de prioritaire doelen en aan haar onderwijskundig beleid, met een duidelijke focus op onder meer taal, gelijke onderwijskansen, leerlingbegeleiding, differentiatie, techniek en muzische vorming. De school brengt professionaliseringsnoden in kaart en verbindt deze aan haar context en beginsituatie. Zij doet dit voornamelijk op basis van informatie uit de schoolwerking en de, vooral informele, bevraging van noden. De school plant en organiseert haar professionalisering evenwichtig, met aandacht voor collectieve noden enerzijds en voor de individuele groei van teamleden anderzijds. De school benut middelen en structuren om het leren mogelijk te maken, onder meer via de mentorwerking, feedback en terugkoppeling van vormingen. De continuïteit van professionalisering staat soms onder druk door het lerarentekort. Alle teamleden, ook het beleidsteam, nemen verantwoordelijkheid voor hun eigen professionele ontwikkeling. De school ontwikkelt expertise door teamleden geregeld te laten reflecteren over hun handelen en door formele en informele momenten van expertisedeling. Tijdens personeelsvergaderingen delen teamleden de opbrengsten van nascholingen. De school betreft hierbij ook de pedagogische begeleiding en het leersteuncentrum. Structurele vormen van collegiale visitaties, intervisie of andere vormen van collectief leren kunnen nog versterkt worden. De school zet in op professionaliseringstrajecten die leiden tot transfer naar de praktijk. De effecten van professionalisering zijn zichtbaar in het professioneel handelen van teamleden. De school kan de effecten van de professionalisering sterker opvolgen. Zij kan de transfer verder versterken door systematischer na te gaan in welke mate inzichten uit professionalisering duurzaam worden geborgd en leiden tot meer positieve resultaten voor leerlingen.

4.2 De onderwijsleerpraktijk in de kleuterafdeling

Leer- en ontwikkelingsgerichte didactische aanpak VOLGENS DE VERWACHTING	De leraren benutten het leer en ontwikkelingspotentieel van de kleuters en stellen daarbij hoge verwachtingen. Zij vertrekken van de beginsituatie van de kleuters om haalbare en uitdagende doelen te bepalen en bouwen de ondersteuning stelselmatig af waar mogelijk. De thematische werking is veelal rijk, uitdagend en langdurig, waarbij de beginsituatie doelgericht wordt benut om kleuters te stimuleren. In sommige klassen zien we evenwel dat kleuters geregeld dezelfde activiteiten uitvoeren, waardoor de afstemming op verschillen in interesses, noden en talenten niet altijd volledig wordt gerealiseerd. De didactische aanpak is geleidelijk en sluit aan bij de voorkennis van de kleuters. De leraren bouwen aan routines onder meer via wiskundekastjes, kringmomenten, terugblikmomenten en de viertakt-didactiek voor woordenschat op. Zij zetten stappenplannen in en hanteren een logische opbouw van activiteiten waarin kleuters worden aangezet tot interactie, samenwerking en actieve betrokkenheid. Het expliciteren van leerdoelen en succescriteria voor kleuters vormt hierbij een groeikans. De aanpak is activerend. In de meeste klassen worden kleuters aangezet tot nadenken, samenwerken, exploreren en experimenteren. De meeste leraren creëren ruimte voor zelfontdekkend leren, onder meer via onderzoekende activiteiten en door variatie in groeperingsvormen. De speelleerhoeken bieden veel kansen tot interactie en taal, al worden niet alle hoeken altijd verrijkt op basis van observatiegegevens en is de mate waarin spel wordt verdiept afhankelijk van leraar en klascontext. De school kan de ruimte voor complexere opdrachten verder vergroten, zodat kleuters meerdere vaardigheden tegelijk kunnen inzetten en echte probleemoplossende situaties ervaren. De leraren hanteren een betekenisvolle aanpak, onder meer via visualisaties, thema impulsen, uitstappen en rijke talige en wiskundige contexten. Zij benutten het incidenteel leren en sluiten aan bij de leefwereld van kleuters. In enkele klassen is het materiaal echter minder levensecht of minder uitdagend, waardoor kansen op betekenisvol spel niet altijd optimaal worden benut.
---	--

Een rijker en meer divers aanbod aan realistische materialen kan de spelkwaliteit en de herkenbaarheid voor kleuters verder verhogen. De taalontwikkende aanpak is sterk zichtbaar. Leraren gebruiken begrijpelijke en rijke taal en stimuleren woordenschatverwerving via interactief voorlezen, praatmuren, woordkaarten, terugblikmaterialen, verteltafels en thematische talige impulsen. De school werkt doelgericht aan woordenschatdidactiek met afspraken rond themataal, instructietaal, zelfredzaamheidstaal en de graduele opbouw ervan. Deze afspraken worden zichtbaar omgezet in praktijk. De boekenhoeken bieden niet altijd een voldoende rijk, aantrekkelijk en gevarieerd aanbod, waardoor de school hier nog kansen laat liggen om taalstimulering verder te versterken. De leraren besteden aandacht aan metacognitieve vaardigheden. Via takenborden, keuzeborden, denkstimulerende vragen en reflectiemomenten worden kleuters aangespoord om na te denken over hun handelen, plannen te maken en hun werk te evalueren. Het gebruik van stappenplannen kan versterkt worden om reflectie en zelfsturing systematischer te ondersteunen. De tijd om te leren wordt gemaximaliseerd. De kringen starten snel en doelgericht, de hoekenwerking verloopt vlot en de organisatie van binnen en buitenactiviteiten bevordert het leren en de brede ontwikkeling. De samenstelling van de groepen ondersteunt de harmonische ontwikkeling en de leraren benutten ook routinemomenten pedagogisch. Bijkomende inzet op leerlingenbegeleiding kan extra mogelijkheden bieden om de onderwijsbehoeften van sommige kleuters op te vangen.

Materiële leef- en leeromgeving
BENADERT DE VERWACHTING

De leraren beschikken over ontwikkelingsmaterialen en infrastructuur die in de meeste klassen toelaten om de doelen van het gevalideerd doelenkader na te streven. De speelleerhoeken zijn doorgaans duidelijk afgebakend, logisch ingericht en voorzien van geordende en toegankelijke materialen, waardoor kleuters zelfstandig kunnen kiezen en spelen. De materialen dekken ontwikkelingsdomeinen zoals wiskunde, taal, motoriek en techniek en worden veelal functioneel ingezet in samenhang met het thema en de ontwikkelingsdoelen. Het is een verbeterpunt om alle ontwikkelingsdomeinen evenwichtig te vertegenwoordigen: materialen voor muzische ontwikkeling, wetenschappen en techniek zijn niet systematisch aanwezig in alle klassen, waardoor kansen op exploratie en verdiepend spel niet altijd optimaal benut worden. De digitale infrastructuur, waaronder luistermaterialen via tablets en het smartboard, is aanwezig en wordt veilig en doelgericht ingezet. In verschillende klassen is het beschikbare materiaal echter verouderd of versleten, wat de aantrekkelijkheid en functionaliteit ervan beperkt en minder spelimpulsen geeft. Sommige klassen beschikken over beperkte of minder rijke exploratiematerialen, waardoor kleuters vaker kiezen voor eenvoudige hoeken en minder worden uitgedaagd tot diep spel of onderzoekend leren. Het fysiek comfort ondersteunt het leren en onderwijzen, maar is niet overal stimulerend. In meerdere klassen zijn ruime zones aanwezig die beweging, grootmotorisch spel en rollenspel mogelijk maken. Klassen zijn doorgaans logisch ingericht, met een duidelijke hoekenstructuur en rustige plekken waar kleuters zich kunnen terugtrekken. In sommige lokalen staat het comfort echter onder druk door verouderd meubilair, krappe ruimtes of minder ingerichte hoeken, waardoor rijke speelleeractiviteiten niet altijd volledig tot hun recht komen.

Leerlingenevaluatie
BENADERT DE
VERWACHTING

De observatie en evaluatie sporen in beperkte mate met het gevalideerd doelenkader en met het aanbod. De leraren observeren kleuters doorheen het onderwijsleerproces en gebruiken verschillende observatie- en evaluatievormen die aansluiten bij kleuterniveau, zoals spelobservaties, motorische opdrachten, kringmomenten, interactief voorlezen, hoekenwerk en terugblikmomenten. Deze vormen bieden een beeld van concrete vaardigheden, attitudes en leerprocessen. In de praktijk resulteert dit echter niet in een volledig overzicht van alle doelen uit het gevalideerd doelenkader. Verschillende ontwikkelvelden zoals mediakundige ontwikkeling, oriëntatie op de wereld, muzische ontwikkeling, zintuiglijke ontwikkeling en schriftelijke taalvaardigheid worden niet systematisch geobserveerd, wat leidt tot hiaten in representativiteit en volledigheid. De observatie en evaluatie zijn gedeeltelijk ingebed in het onderwijsleerproces. Leraren stemmen hun onderwijsleerproces in zekere mate af op observatiegegevens, bijvoorbeeld door thema's te verlengen of zorggroepen te organiseren wanneer observaties dit aangeven. Toch blijft de verticale samenhang tussen leeftijdsgroepen beperkt: de leraren werken met verschillende systemen zonder gedeelde criteria, ontwikkelingsstappen of uniforme afspraken, waardoor de opbouw van observatie en evaluatiegegevens minder transparant en minder samenhangend is over de klassen heen. De transparantie van de evaluatie is wisselend. In de praktijk is er veel observatie van concrete vaardigheden die zichtbaar en herkenbaar zijn voor kleuters, zoals knippen, puzzelen of tellen. Doelen en criteria worden echter niet in alle klassen expliciet gecommuniceerd, waardoor kleuters niet altijd weten wat van hen verwacht wordt. De school beschikt nog niet over gedeelde, objectieve en eenduidige beoordelingscriteria, inclusief duidelijke cesuren die aangeven wanneer een kleuter een doel beheerst, gedeeltelijk beheerst of niet beheerst. Hierdoor is de betrouwbaarheid van de evaluatie kwetsbaar, omdat de resultaten in sterke mate afhankelijk blijven van de beoordelaar en de gebruikte interpretatiekaders per klas.

4.3 Nederlands in de lagere afdeling

Leer- en ontwikkelingsgerichte didactische aanpak BENADERT DE VERWACHTING

De leraren leveren inspanningen om het leer- en ontwikkelingspotentieel van alle leerlingen te benutten en stellen doorgaans hoge verwachtingen. De aanpak is geleidelijk. De leraren bouwen hun les logisch op, hebben aandacht voor voorkennis en expliciteren het lesdoel. Ze hebben aandacht voor differentiatie en hanteren hierbij voornamelijk het onderwijsleerpakket. De leraren laten echter nog kansen liggen om hun aanpak sterker af te stellen op de verschillen tussen de leerlingen, vanuit hun beginsituatie. Het is een werkpunt om in de brede basiszorg te differentiëren in de instructiefase en het begeleid oefenen. De aanpak is betekenisvol. Dat blijkt onder meer uit de aandacht voor actualiteit doorheen alle leerjaren, de functionele schrijfp opdrachten, de boekbesprekingen, het leeskwartier en het gebruik van authentieke teksten. Boekenhoeken in de klas kunnen wel explicieter vorm krijgen, ook inhoudelijk, in functie van de leescultuur. De aanpak is deels activerend. De meeste leraren zetten leerlingen aan tot nadenken. Voor sommige leraren is het een werkpunt om alle leerlingen mee te nemen in betekenisonderhandeling. De aanpak is taalontwikkellend. De leraren hanteren een rijke taal. De meeste leraren bieden geregeld taalsteun aan de hand van visualisaties. Er is een duidelijke focus op woordenschat. Werk- en groepeeringsvormen kunnen wel sterker vorm krijgen in functie van rijke taalontwikkellende interactie. De leraren hebben aandacht voor metacognitieve vaardigheden en expliciteren (taal)strategieën voor verschillende domeinen. Het is voor sommige leraren een verbeterpunt om dit verdiepend te doen, vooral ook tijdens verlengde instructiemomenten. Daarnaast is het een algemeen aandachtspunt om het meersporenbeleid te expliciteren naar leerlingen om hen op die manier het eigenaarschap van hun leerproces te geven en daarin groei te realiseren. Dat ook in functie van de zelfregulatie. De meeste leraren maximaliseren de tijd om te leren onder meer door een goed klashouden.

Effectieve feedback VOLGENS DE VERWACHTING

De meeste leraren geven geregeld effectieve feedback met het oog op de vooruitgang van de leerlingen in het leer- en ontwikkelingsproces. De feedback is zowel gericht op de individuele leerlingen als op de leerlingengroep. Daarbij vertrekken ze voornamelijk vanuit de leerervaringen van de leerlingen. De feedback is zowel op het product als op het proces gericht, minder op de zelfregulatie. Het geplande schooltraject rond executieve functies kan voor dit laatste aspect een hefboom zijn. De meeste leraren richten zich op de voorbije stappen als op de volgende stappen in het leerproces, alsook op de succescriteria. De feedback is duidelijk, constructief, gedoseerd en motiverend en vindt plaats in een klimaat van veiligheid en vertrouwen.

**Leerlingenevaluatie
VOLGENS DE VERWACHTING**

De observatie en evaluatie sporen met het gevalideerd doelenkader en met het aanbod. De leraren hanteren daartoe hoofdzakelijk toetsen uit het onderwijsleerpakket en soms eigen aanvullingen voor bijvoorbeeld het domein spreken. Ze richten hun observatie en evaluatie op de harmonische vorming van de leerlingen. Het is een groeikans om voor het domein spreken ook 'gesprekken voeren' te evalueren. De observatie en evaluatie zijn geïntegreerd in het onderwijsleerproces en zijn betrouwbaar, fair, transparant en breed. De leraren communiceren over verwachte kennis, vaardigheden en attitudes onder meer aan de hand van beoordelingscriteria, bijvoorbeeld voor het domein spreken en creatief schrijven. Observatie- en evaluatievormen zijn gevarieerd. Het valt op in positieve zin dat de leraren schooltaal evalueren doorheen het schooljaar. Leraren hebben aandacht voor peerevaluatie. Ze stemmen waar nodig de toetsen af op leerlingen met specifieke onderwijsbehoeften. De leraren maken gebruik van summatieve toetsen en genormeerde toetsen waarvan ze de gegevens meenemen naar de periodieke klassenraden. Het is een aandachtspunt om de afspraken te verfijnen over het maken en analyseren van foutenanalyses zoals bijvoorbeeld voor begrijpend lezen. De leraren betrekken de leerlingen bij de evaluatie.

4.4 De begeleidingsprincipes

Begeleiding volgens het zorgcontinuüm VOLGENS DE VERWACHTING	Het schoolteam begeleidt de leerlingen planmatig volgens een continuüm van zorg waarbij de mate van individualisering toeneemt naarmate de nood aan begeleiding stijgt en realiseert hierin een dynamische aanpak. Het schoolteam verzamelt actuele en relevante context-, input- en outputgegevens over wat de ontwikkeling van leerlingen kan belemmeren en bevorderen. Twee zorgcoördinatoren, meerdere zorgleraren en de klasleraren registreren de informatie op een gestructureerde manier in een schooleigen leerlingvolgsysteem. Op basis van duidelijke afspraken krijgt de leerlingenbegeleiding vorm volgens de fasen van het zorgcontinuüm. Klassenraden, een positief-negatief balans voor elke leerling, handelingsplannen vanaf fase 1 spelen een belangrijke rol in hun systematisch aanpak. Handelingsgericht werken staat hierbij centraal. Het schoolteam heeft zicht op de onderwijsbehoeften op school-, groeps- en leerlingniveau voor de vier begeleidingsdomeinen. Het bepaalt begeleidingsdoelen, onderneemt preventieve acties en neemt maatregelen met het oog op inclusie en gelijke onderwijskansen. Voor iedere leerling met specifieke onderwijsbehoeften bepaalt en monitort de klassenraad de doelen en de redelijke aanpassingen. De zorgcoördinatoren en een aantal zorgleraren realiseren de fase van verhoogde zorg. Daarnaast worden de SES-lestijden ingezet in de brede basiszorg waar meerdere zorgleraren ondersteunen. Een kritische blik op de effectiviteit van deze tussenkomsten dringt zich wel op. Het is ook een groeikans om de brede basiszorg meer bij de klasleraren te leggen en de zorgwerking nog sterker in te zetten voor remediëringstrajecten in het kader van leerachterstanden. Daarnaast valt het op in positieve zin dat het schoolteam extra begeleidingstijd realiseert voor leerlingen in fase 2 en 3 van het zorgcontinuüm. De planmatige en doelgerichte aanpak zorgt voor de opvolging van de effecten van de begeleiding op school-, groeps- en leerlingniveau.
---	--

5 **Respecteert de school de regelgeving?**

Er werden geen inbreuken vastgesteld.

6 Samenvatting

Legende

- = beneden de verwachting
- ◆ = benadert de verwachting
- = volgens de verwachting
- * = overstijgt de verwachting.

6.1 In welke mate ontwikkelt de school haar eigen kwaliteit?

In welke mate ontwikkelt de school haar eigen kwaliteit, met bijzondere aandacht voor de aansturing en kwaliteitsbewaking van de onderwijsleerpraktijk, de leerlingenbegeleiding en het personeelsbeleid?

Visie en strategisch beleid	●
Onderwijskundig beleid	●
Cyclische evaluatie van de kwaliteit	●
Betrouwbare evaluatie van de kwaliteit	◆
Borgen en bijsturen	●

6.2 In welke mate verstrekt de school kwaliteitsvol onderwijs?

In welke mate verstrekt de school kwaliteitsvol onderwijs dat tegemoetkomt aan de kwaliteitsverwachtingen uit het referentiekader en respecteert ze de regelgeving?

6.2.1 Het personeelsbeleid

Professionalisering ●

6.2.2 De begeleidingsprincipes

Begeleiding volgens het zorgcontinuüm ●

6.2.3 De onderwijsleerpraktijk

	De onderwijsleerpraktijk in de kleuterafdeling	Nederlands in de lagere afdeling
Leer- en ontwikkelingsgerichte didactische aanpak	●	◆
Effectieve feedback		●
Materiële leef- en leeromgeving	◆	
Leerlingenevaluatie	◆	●

7 Advies betreffende de erkenning en aanbevelingen

De onderwijsinspectie formuleert over de verdere erkenning van de school een GUNSTIG ADVIES.

De onderwijsinspectie doet de volgende aanbevelingen met het oog op de verdere kwaliteitsontwikkeling van de school:

- De kwaliteit borgen van de kwaliteitsontwikkeling.
 - De kwaliteit borgen van het personeelsbeleid.
 - De kwaliteit borgen van de begeleidingsprincipes.
-
- De ontwikkelkansen benutten met betrekking tot de onderwijsleerpraktijk in de kleuterafdeling.
 - De ontwikkelkansen benutten met betrekking tot de onderwijsleerpraktijk voor Nederlands in de lagere afdeling.

8 Uitspraken betreffende de leerlingenbegeleiding en het gelijke onderwijskansenbeleid

De onderwijsinspectie formuleert over de leerlingenbegeleiding en het gelijke onderwijskansenbeleid de volgende uitspraken.

- Uitspraak over de leerlingenbegeleiding: **Positief**

De onderwijsinspectie gaat na of de school een kwaliteitsvol beleid voor de leerlingenbegeleiding ontwikkelt, implementeert en evalueert. De uitspraak leerlingenbegeleiding is gebaseerd op de inschalingen van de kwaliteitsontwikkeling, de onderwijsleerpraktijk en de begeleidingsprincipes als die onderzocht werden.

- Uitspraak over het gelijke onderwijskansenbeleid: **Positief**

De onderwijsinspectie gaat na of de school de GOK-middelen die haar ter beschikking worden gesteld transparant, doelgericht en doeltreffend inzet. De uitspraak GOK is gebaseerd op deze drie criteria. Elke school is vrij in de manier waarop ze de streefdoelen, de indicatoren en het tijdspad bepaalt.